

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра філософії та суспільних наук

СИЛАБУС

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

Обов'язкова компонента

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	229 Громадське здоров'я
кваліфікація освітня	магістр громадського здоров'я
форма навчання	заочна
курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	I курс, I семестр

Полтава – 2023 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Липій Євгенія Анатоліївна
Профайл викладача (викладачів)	https://philosophy.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+3809997927808
E-mail:	komzuk.ea@ukr.net
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://philosophy.pdmu.edu.ua/team

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 4

Практичні (семінари) (год.) – 8

Дистанційна робота (год.) – 36, з них

синхронно – 12

асинхронно – 24

Самостійна робота (год.) – 42

Вид контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Курс «Правове забезпечення громадського здоров'я» розроблений кафедрою філософії та суспільних наук відповідно до положень нормативно-правової бази з регулювання освітньої діяльності університету та законодавства у сфері вищої освіти. Політика дисципліни спрямована на розвиток умінь осмислено сприймати теоретичний матеріал, узагальнювати й систематизувати засвоєну інформацію, якісно усвідомлювати нові знання, вирішувати проблемні завдання, презентувати результати своєї діяльності, критично мислити, обґрунтовувати власну думку і базується на принципах прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності.

Вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення громадського здоров'я» відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього

процесу

(https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf) та вимагає: під час сесії відвідування лекцій, підготовку до практичних занять; під час дистанційного навчання (відповідно до Положення про дистанційну форму навчання в Полтавському державному медичному університеті <https://www.umsa.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>) зустріч всіх учасників освітнього процесу в спільному електронному середовищі (синхронний режим) та самостійне виконання індивідуальних завдань під контролем викладача (асинхронний режим).

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань та опрацювання питань, запропонованих для самостійного вивчення. Під час практичних занять створюється творчий простір для розвитку правової культури здобувачів освіти, їх світогляду, вміння висловлювати та обґрунтовувати власну думку, добре орієнтуватися в сучасних питаннях правового забезпечення і наукового пізнання. На заняттях обов'язковим є дотримання правил роботи у групі, шанобливе ставлення до поглядів колег, налаштованість на дружню співпрацю та взаємодопомогу, роботу в команді. Вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід. Відповідь здобувача освіти повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), відсутність ознак повторюваності та плагіату, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей та інших вимог, визначених «Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного медичного університету» <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекціях та практичних заняттях є обов'язковою. У разі пропуску – відпрацювання відповідно до Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Користуватися мобільним телефоном, планшетом чи іншими гаджетами дозволяється лише під час інтерактивних занять. При оцінюванні результатів навчання враховується активність роботи на заняттях, теоретична підготовка, виконання індивідуальних завдань та завдань для самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики; бути дисциплінованим і уважним.

Наголошуємо на необхідності дотримуватись правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Значущість здоров'я сьогодні визначається як універсальна життєва цінність, невід'ємне право людини, важливість забезпечення якого зростає з кожним роком. Право на охорону здоров'я на міжнародному рівні задекларовано у 1948 р. у статуті ВООЗ. Воно знайшло відображення в документах регіональних організацій, конституції Європейського Союзу (ЄС) та національних конституціях усіх країн. Забезпечення права на здоров'я є пріоритетом у сфері світового розвитку, який, як і запорука благополуччя та добробуту окремої людини і суспільства в цілому, знайшов своє відображення у Цілях розвитку тисячоліття ООН.

Вивчення дисципліни «Правове забезпечення громадського здоров'я» відіграє важливу роль у підготовці фахівців для галузі охорони здоров'я, формування у них практичних навиків щодо застосування норм права в системі громадського здоров'я, високого рівня правосвідомості та підвищення правової культури, а також недопущення правового нігілізму.

Навчальна дисципліна «Правове забезпечення громадського здоров'я» належить до обов'язкових навчальних дисциплін, вивчається на першому курсі у першому семестрі.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Пререквізити навчальної дисципліни: пов'язані зі знаннями таких дисциплін, як «Сучасні методи організації наукового дослідження в громадському здоров'ї».

Постреквізити навчальної дисципліни «Правове забезпечення громадського здоров'я» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу соціально-правову підготовку наступних навчальних дисциплін: «Медичне право України», «Громадське здоров'я», «Біобезпека та біозахист».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни є фахова підготовка фахівців, які навчаються за спеціальністю 229 Громадське здоров'я, з метою формування і розвитку їхньої компетенції у сфері правового забезпечення громадського здоров'я, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навиків використання нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правової свідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері

охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання студентами знань, зокрема, щодо історії становлення юридичної регламентації діяльності у сфері громадського здоров'я в Україні; конституційного регулювання прав людини у сфері охорони здоров'я в Україні; загального і спеціального законодавства у сфері охорони здоров'я; прав й обов'язків суб'єктів у сфері охорони здоров'я; дефектів надання медичної допомоги; механізмів контролю якості медичної допомоги; правового регулювання медичної допомоги в Україні; юридичних аспектів профілактики і лікування інфекційних хвороб; законодавчого забезпечення донорства (крові, тканин, репродуктивних клітин); регулювання експертної діяльності за законодавством України; особливостей правового забезпечення населення лікарськими засобами.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Згідно з вимогами Стандарту, дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні правові спеціалізовані задачі та проблеми у сфері громадського здоров'я або навчання, що передбачає застосування теорій та методів сфері громадського здоров'я і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність працювати в міжнародному контексті.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність розробляти та управляти проектами.
- Здатність діяти соціально відповідально та правосвідомо.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові):

- Здатність критично осмислювати та застосовувати основні теорії, концепції, принципи, методи, методики та технології сфери громадського здоров'я у т. ч. із застосуванням інноваційних підходів.
- Здатність здобувати нові знання у сфері громадського здоров'я шляхом опрацювання текстів основних нормативно-правових актів, зокрема

Конституції України, Цивільного кодексу України, Кодексу законів про працю України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

- Здатність розуміти базові засади правового регулювання проведення лабораторних та інструментальних досліджень, інтерпретувати інформацію щодо результатів досліджень в комплексі всіх показників.

- Здатність оцінювати з правової точки зору фактори ризику виникнення та перебігу найбільш поширених захворювань.

- Здатність розуміти та використовувати на практиці особливості правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я для оптимізації процесів прийняття рішень.

- Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних правових знань і навичок у сфері громадського здоров'я.

- Здатність обґрунтовувати правові механізми впровадження заходів з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

- Здатність враховувати правові засади комерційного та економічного контексту при управлінні проектами та нести відповідальність за прийняті рішення.

- Здатність визначати та використовувати на практиці системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в громадському здоров'ї.

- Здатність аналізувати тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я;

Програмні результати навчання:

- розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці згідно чинного законодавства;

- розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації;

- розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї;

- здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я;

- розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених

сторін на основі міжсекторального підходу;

- здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення;
- знати та практично використовувати у своїй діяльності принципи і норми вітчизняного та міжнародного права з питань громадського здоров'я;
- надавати послуги у сфері громадського здоров'я окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання для дисципліни

Знати:

- понятійно-категоріальний апарат у сфері правового забезпечення громадського здоров'я;
- джерела медичного права; тенденції нормотворення й державної політики у сфері охорони здоров'я;
- механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин;
- правові умови провадження окремих видів медичної практики та їх правове регулювання;
- державно-правові гарантії та механізми захисту прав людини у сфері охорони здоров'я;
- дефекти надання медичної допомоги, їх правову кваліфікацію;
- види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;
- юридичну практику в галузі медичного права, в т.ч. Європейського суду з прав людини.

Вміти:

- самостійно працювати із законодавством України та міжнародними і регіональними стандартами у сфері охорони здоров'я;
- знати механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин;
- готувати необхідні правові документи;
- аналізувати правову природу медичної практики;
- застосовувати юридичну практику для правореалізаційної діяльності, в т.ч. правові позиції Європейського суду з прав людини;
- ефективно використовувати арсенал експертиз і механізми контролю якості медичної допомоги;
- правильно оцінювати наслідки професійної діяльності медичних і фармацевтичних працівників.

Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правове регулювання правовідносин у сфері громадського здоров'я 1. Поняття нормативно-правового забезпечення охорони здоров'я в Україні. 2. Характеристика Європейської стратегії «Здоров'я 2020». 3. Характеристика Європейського плану дій з розвитку потенціалу громадського здоров'я. 10 оперативних функцій громадського здоров'я 4. Міжнародні санітарні правила, як один з керівних документів охорони громадського здоров'я: характеристика, сутність, принципи.	4
	Разом	4

Теми семінарських занять за модулями і змістовими модулями
Навчальною програмою не передбачено

Теми практичних занять за модулями і змістовими модулями

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти правовідносин у сфері громадського здоров'я 1. Поняття суб'єкта правовідносин 2. Фізичні особи як суб'єкти правових відносин 3. Поняття юридичної особи. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи. Види юридичних осіб. 4. Відповідальність юридичних осіб	2
2	Правова природа медичної допомоги та медичних послуг. Договір про надання медичних послуг 1. Поняття, ознаки та види медичної допомоги 2. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин. Види медичних послуг 3. Договір про надання медичних послуг: поняття, зміст, суб'єктний склад та істотні умови договору 4. Новітні технології у сфері охорони здоров'я	2
3	Правове регулювання ключових функцій та послуг громадського здоров'я 1. Правове регулювання відносин у сфері захисту населення від інфекційних хвороб 2. Адміністративно –правове регулювання здійснення громадянами права на безпеку харчових продуктів та предметів побуту в Україні 3. Законодавче та нормативне забезпечення діяльності з формування здорового способу життя 4. Правове регулювання фінансування сфери охорони здоров'я	2

4	Юридична відповідальність у сфері громадського здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів правовідносин у сфері громадського здоров'я 1. Цивільно-правова відповідальність у сфері ГЗ	2
	2. Адміністративна відповідальність у сфері ГЗ 3. Кримінальна відповідальність у сфері ГЗ 4. Форми та засоби захисту прав суб'єктів медичних правовідносин за законодавством України	
	Залік	
	Разом	8

Теми дистанційного навчання

№ п/п	Назва теми	с и н х р о н н о	а с и н х р о н н о
Тема 1. Суб'єкти правовідносин у сфері громадського здоров'я			
1	Правове регулювання правовідносин у сфері громадського здоров'я	2	4
2	Суб'єкти правовідносин у сфері громадського здоров'я	2	2
Тема 2. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги			
1	Правова природа медичної допомоги та медичних послуг. Договір про надання медичних послуг	2	6
Тема 3. Правове регулювання ключових функцій та послуг громадського здоров'я			
1	Правове регулювання ключових функцій та послуг громадського здоров'я	2	6
Тема 4. Юридична відповідальність у сфері громадського здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів правовідносин у сфері громадського здоров'я			
1	Юридична відповідальність у сфері громадського здоров'я.	2	4
2	Процедури і механізми захисту прав суб'єктів правовідносин у сфері громадського здоров'я	2	2
	Разом	12	24

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні принципи системи громадського здоров'я	2

2	Основні завдання та оперативні функції системи громадського здоров'я	3
3	Заходи щодо захисту здоров'я та забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення в системі громадського здоров'я	4
4	Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, у сфері громадського здоров'я	4
5	Функції та повноваження головної експертної установи у сфері громадського здоров'я	4
6	Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері громадського здоров'я	5
7	Епідеміологічний нагляд та інформаційний фонд громадського здоров'я	5
8	Засади захисту здоров'я населення	5
9	Засади та заходи щодо збереження здоров'я	5
10	Відповідальність за порушення вимог санітарного законодавства	5
	Разом	42

Індивідуальні завдання: підготовка проєктів, фіксованих виступів, доповідей та виступів на засіданнях круглого столу, конференціях, публікація тез і статей. Рекомендації щодо виконання завдань та критерії оцінювання надаються викладачем під час занять. Враховуючи академічні свободи, теми обираються самостійно, корелюються з тематикою занять і узгоджуються з викладачем.

Нагадуємо: Ваші роботи підлягатимуть перевірці на відсутність плагіату відповідно до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/departament-npr/normativni-dokumenty>

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до заліку

1. Громадське здоров'я в контексті міжнародної та національної політики. Основні принципи та засади.
2. Основні міжнародні документи у сфері громадського здоров'я.
3. Законодавство України у сфері громадського здоров'я: сучасний стан і перспективи розвитку.
4. Основні напрямки реформування системи громадського здоров'я в Україні
5. Центральні та місцеві органи влади як суб'єкти забезпечення громадського здоров'я.

6. Роль органів місцевого самоврядування в системі громадського здоров'я.
7. Інфраструктура системи громадського здоров'я
8. Європейська політика в інтересах здоров'я та добробуту «Здоров'я-2020».
9. Роль і значення Загальної декларації прав людини та її місце в системі міжнародних стандартів у галузі охорони здоров'я та прав людини.
10. Права пацієнтів за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
11. Права медичних працівників за міжнародними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
12. Права пацієнтів за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
13. Права медичних працівників за регіональними актами у сфері охорони здоров'я і прав людини.
14. Місце і значення актів Європейського Союзу в системі регіональних стандартів у сфері охорони здоров'я і прав людини.
15. Угода про асоціацію Україна-ЄС в аспекті охорони здоров'я.
16. Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні.
17. Роль і значення рішень Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я, в системі законодавства про охорону здоров'я України, а також документів національних судових інстанцій.
18. Поняття та ознаки медичної допомоги (якісна, кваліфікована, доступна, безоплатна).
19. Право на медичну допомогу за законодавством України.
20. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин.
21. Договір про надання медичних послуг: поняття, загальна характеристика та особливості виконання.
22. Поняття і правова природа договору про медичне обслуговування.
23. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.
24. Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я.
25. Право людини на життя: поняття, зміст і загальна характеристика. Право на життя і медична практика: питання співвідношення.
26. Поняття та структура права людини на охорону здоров'я за законодавством України.
27. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.
28. Право людини на медичну таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.
29. Право людини на згоду на медичне втручання.
30. Право на відмову від медичного втручання.
31. Епіднагляд і оцінювання стану здоров'я та добробуту населення.

32. Моніторинг і реагування на небезпеки для здоров'я та надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я.
33. Захист здоров'я, гарантування безпеки довкілля, праці та безпечності харчових продуктів.
34. Зміцнення здоров'я, вплив на соціальні детермінанти та скорочення нерівності за показниками здоров'я.
35. Профілактика хвороб, раннє їх виявлення. Забезпечення стратегічного управління в інтересах здоров'я та добробуту.
36. Забезпечення сфери громадського здоров'я кваліфікованими кадрами в достатній кількості.
37. Загальна характеристика прав пацієнта.
38. Правове регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
39. Особливості правового статусу законних представників у сфері охорони здоров'я.
40. Законодавче забезпечення і класифікація прав медичних працівників.
41. Правове регулювання професійних обов'язків медичних працівників.
42. Правовий статус лікаря за національним законодавством.
43. Поняття і види процедур і механізмів захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
44. Форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, засоби здійснення.
45. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку конституційного й адміністративного судочинства.
46. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку цивільного судочинства.
47. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин у порядку кримінального судочинства.
48. Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.
49. Правопорушення у сфері охорони здоров'я як підстава для юридичної відповідальності у медичному праві: поняття, ознаки, склад.
50. Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин.
51. Цивільно-правова відповідальність у сфері охорони здоров'я.
52. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
53. Адміністративно-правова відповідальність у медичному праві.
54. Кримінальна відповідальність медичних працівників у зв'язку з їх професійною діяльністю.
55. Звільнення від юридичної відповідальності медичних працівників.
56. Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: поняття, види, загальна характеристика.

57. Міжнародні форми і засоби захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
58. Юридична практика в галузі медичного права.
59. Особливості юридичної відповідальності пацієнтів за законодавством України.
60. Експертна діяльність у сфері охорони здоров'я: національне і зарубіжне законодавство.
61. Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні.
62. Висновок експерта: форма і зміст.
63. Медико-соціальна експертиза втрата працездатності: поняття і види.
64. Судово-медична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
65. Судово-психіатрична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
66. Судово-психологічна експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
67. Військово-медична експертиза: загальна характеристика та роль у сфері медичного права.
68. Альтернативна медична експертиза: загальний аналіз і роль у сфері медичного права.
69. Патологоанатомічний розтин: особливості проведення, роль і значення для медичних справ.
70. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види.
71. Медична помилка та нещасний випадок.
72. Контроль якості медичної допомоги: поняття, види, суб'єкти.
73. Загальна характеристика первинної медичної допомоги.
74. Загальна характеристика вторинної медичної допомоги.
75. Загальна характеристика третинної медичної допомоги.
76. Загальна характеристика екстреної медичної допомоги.
77. Загальна характеристика паліативної медичної допомоги.
78. Загальна характеристика медичної реабілітації.
79. Правовий статус лікаря первинної ланки.
80. Міжнародні та регіональні стандарти і національні акти щодо інтелектуальної власності в галузі охорони здоров'я.

Методи навчання

У процесі проведення практичних занять використовуються такі методи активного навчання:

- 1) *проблемний метод навчання*, який націлений на формування у студентів здатностей до діалогу, вміння відстоювати свою власну думку;

2) *бесіда*, яка спонукає студентів міркувати, аналізувати та відтворювати раніше отримані знання;

3) *«мікрофон»*, який дає можливість кожному студенту швидко, по черзі, дати відповідь на запитання чи висловити свою думку;

4) метод навчання *«мозковий штурм»*, який спонукає студентів проявити уяву і творчість, допомагає знайти кілька рішень з означеної теми шляхом вільного вираження думок тощо.

Методи контролю

Попередній контроль (діагностика вихідного рівня знань студентів);

Поточний контроль (діагностика якості засвоєння матеріалу студентами з окремих тем та змістових модулів);

Підсумковий контроль (загальна діагностика якості знань та навичок студентів у відповідності до гуманітарної компоненти підготовки фахівців магістерського рівня).

Ці види контролю охоплюють:

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Поточна навчальна діяльність оцінюється за традиційною 4-х бальною системою. За відповідь на занятті студенти отримують

– «відмінно» – студент володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, так і тестового контролю. Добре орієнтується в предметній термінології. Чітко формулює відповіді на поставлені запитання. Практична робота виконується в повному обсязі.

– «добре» – студент володіє знаннями в обсязі не менш ніж 75 – 89%, допускає несуттєві помилки, які виправляє, відповідаючи на запитання. Під час виконання тестових завдань відповідає на 75% питань. Практична робота виконана в повному обсязі, допускаються незначні помилки.

– «задовільно» – студент володіє знаннями по темі в обсязі не менше 60 – 74%, під час тестування відповідає не менш ніж на 60% запитань. Відповіді недостатньо точні, навідні запитання їх не відкореговують. Не в повному обсязі виконано практичну роботу.

– «незадовільно» – студент не засвоїв необхідний мінімум знань з теми заняття та тестування в межах 59%. Нездатний відповідати на навідні

запитання, оперує неточними формулюваннями. Завдання тестового контролю виконані менш ніж на 59%. Практичними навичками не володіє. Вибіркова дисципліна «Правознавство» завершується заліком, то залік отримують тільки ті студенти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів не меншу за мінімальну (122 бали). У «Відомість підсумкового контролю» в колонку «Поточний контроль (бали)» викладач вносить бали після їх конвертації з середнього балу успішності згідно таблиці 1, у колонку «Підсумковий контроль (бали)» викладач робить запис «зараховано».

Таблиця 1

Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за модуль

Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	Не зараховано
2,05	Не зараховано
2,10	Не зараховано
2,15	Не зараховано
2,20	Не зараховано
2,25	Не зараховано
2,30	Не зараховано
2,35	Не зараховано
2,40	Не зараховано
2,45	Не зараховано
2,50	Не зараховано
2,55	Не зараховано
2,60	Не зараховано
2,65	Не зараховано
2,70	Не зараховано
2,75	Не зараховано
2,80	Не зараховано
2,85	Не зараховано
2,90	Не зараховано
2,95	Не зараховано
3,00	122
3,05	123
3,10	125
3,15	126
3,20	129
3,25	130
3,30	132
3,35	133

3,40	136
3,45	137
3,50	139
3,55	140
3,60	142
3,65	143
3,70	146
3,75	147
3,80	150
3,85	151
3,90	153
3,95	155
4,00	157
4,05	159
4,1	161
4,15	163
4,20	165
4,25	168
4,30	170
4,35	172
4,40	175
4,45	177
4,50	179
4,55	181
4,60	183
4,65	185
4,70	188
4,75	190
4,80	192
4,85	194
4,90	197
4,95	200
5,00	200

По завершенню вивчення модуля 1 «Правове забезпечення громадського здоров'я» заповнюється «Відомість підсумкового контролю», яка подається в деканат для подальшого ранжування студентів.

Методичне забезпечення

- Робоча навчальна програма з дисципліни;
- силабус;
- тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів,
- матеріали для контролю знань, умінь, навичок студентів: поточного,

- підсумкового контролю: а) тестові завдання; б) ситуаційні задачі;
- електронні версії мультимедійних презентацій лекцій;
 - електронні аналоги друкованих видань та інтернет ресурсів;
 - список рекомендованої літератури;
 - відеоматеріали

Рекомендована література

Базова:

1. Харитонova О.І., Булеца С.Б., Степенко С.Г., Майданник Р.А., Сенюта І.Я., Триньова Я.О., Менджул М.В. Медичне право: підручник. ТОВ «РІК-У». 2021. 720с.
2. Науково-практичний коментар до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»: підручник/Борис Логвиненко /Дакор. 2021. 272с.
3. Медичне право. Науково-практичний журнал. ЛОБФ «Медицина і право» №2 (28). 2021. 226с.
4. Медичне право. Науково-практичний журнал. ЛОБФ «Медицина і право» №2 (26). 2020. 241с.
5. Охорона здоров'я в Україні: підручник / Петков В.П. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 288с.
6. Розробка та фінансування регіональних та місцевих програм громадського здоров'я: оперативний посібник. 2019. 58 с. URL: https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20and%20funding%20of%20regional%20and%20local%20public%20health%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf
7. Державне управління охороною здоров'я в Україні: кол. моногр. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я.Ф.Радиш; передм. Т.Д.Бахтєєвої ; за заг. ред. проф. М.М.Білінської, проф. Я.Ф.Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. – 424 с. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий, А.Ю. Сергієнко, О.Д. Нужна, Т.В. Михайлова, Т.А. Вихованець, О.О. Лаврік. — К. : ВСВ —Медицина, 2017. — 472 с.
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р. – «Про схвалення концепції розвитку системи громадського здоров'я». Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%8>

Допоміжна:

1. Громадське здоров'я: підручник для студ. Вищих навч. Закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузєва [та ін.]. – Вид.3. – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с
2. Медико-правовий тлумачний словник / упоряд. І.Я. Сенюта, Х.Я. Терешко, Н.Є. Хлібороб, О.В. Цибак; за ред. І.Я. Сенюти. Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010.
3. Медичне законодавство: правова регламентація лікарської діяльності. Кн. 2 : підручник / Т.С. Грузєва, М.В. Банчук, В.Ф. Москаленко, Б.В. Михайличенко, Т.С. Грузєва, І.Ю. Хміль, О.І. Артеменко. Київ: ВСВ «Медицина», 2011.
4. Охорона здоров'я та права людини: посібник / Дж. Коен, Т. Езер, П. МакАдамс, М. Мілоф; пер. з англ. Н. Шевчук; наук. ред. укр. версії І. Сенюта. 5-те вид., доп. Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2011. 600 с.
5. Сенюта І. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. Вип. 40. Львів, 2004. С. 24-36.
6. Сенюта І. Я. Дефекти надання медичної допомоги. *Медичне право*. 2017. № 1. С. 56–66. URL: <http://medicallaw.org.ua/index.php?id=626>.
7. Сенюта І. Я. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я // *Вісник*

Львівського університету. сер. юридична. - Вип. 40. Львів, 2004. – С. 24-36.

8. Сенюта І. Я. Правові позиції Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я. Харків: Фактор, 2020. 192 с.
9. Сучасне українське медичне право: монографія / за заг.ред. С.Г. Стеценка. Київ: Атіка, 2010. 496 с.
10. Судова медицина. Медичне законодавство: у 2 кн.: підручник. Кн. 2. Медичне законодавство: правова регламентація лікарської діяльності: Т.С. Грузєва, М.В. Банчук, В.Ф. Москаленко, Б.В. Михайличенко та ін.; за ред. Б.В. Михайличенка. 4-е вид., випр. Київ: ВСВ «Медицина», 2017. 496 с.
11. Права людини в сфері охорони здоров'я: практичний посібник / за наук. ред. І. Сенюти. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2012. 552 с.
12. Темченко О. В., Абрамович Н. О. Пацієнт як учасник договору про надання медичних послуг. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Вип. 32. Т. 2. С. 88-92.
13. Шафранський В. В. Європейська політика «Здоров'я – 2020»: використання науково обґрунтованих стратегій для отримання позитивних результатів. *Економіка і право охорони здоров'я*. 2016. № 1. С. 44-48.

Міжнародні нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, від 03.05.1996р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, від 04.11.1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
4. Дванадцять принципів організації охорони здоров'я для будь-якої національної системи охорони здоров'я. Прийнято 17-ю Всесвітньою медичною асамблеєю, Нью-Йорк, США, жовтень 1963 р.; внесені поправки на 35-тій Всесвітній медичній асамблеї, Венеція, Італія, жовтень 1983 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/990_004.
5. Джакартська декларація про провідну роль зміцнення здоров'я у XXI столітті / ВООЗ, 21-25 липня 1997 р. URL: <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/jakarta/declaration/en/index1.html>
6. Алма-Атинська Декларація. ВООЗ, від 06.09.1978 р. URL: <http://www.euro.who.int/ru/publications/policy-documents/declaration-of-alma-ata-1978>
7. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину: Рада Європи, Європейський Союз; Конвенція від 04.04.1997 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334.
8. Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації "Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження": Всесвітня медична асоціація; Декларація від 01.06.1964 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/990_005.
9. Женевська декларація Всесвітньої медичної асоціації, прийнята в 1948р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990_001
10. Міжнародний кодекс медичної етики: 3-я Генеральна Асамблея ВМА; Кодекс від 01.10.1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/990_002.
11. Положення щодо доступності медичної допомоги: Всесвітня медична асоціація; Положення, Міжнародний документ від 01.09.1988 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=990_030.

12. Лісабонська декларація стосовно прав пацієнта прийнята 34-тою Всесвітньою медичною асамблеєю, Лісабон, Португалія, вересень / жовтень 1981р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990_016.

13. Декларація про політику в галузі дотримання прав пацієнта в Європі / Європейська консультативна нарада ВООЗ з прав пацієнта, 1994 р. URL: http://www.who.int/genomics/public/eu_declaration1994.pdf

14. Європейська хартія прав пацієнтів, листопад 2002 р. URL: <http://www.activecitizenship.net/patients-rights/projects/29-european-charter-of-patients-rights.html>.

Національне законодавство

1. Конституція України: Верховна Рада України; Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Кодекс законів про працю України: Закон УРСР від 10.12.1971 р. № 322-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

5. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Верховна Рада України; Закон від 19.11.1992 р. № 2801-XII. Дата оновлення: 01.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.

6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 р. № 3477-IV. Дата оновлення: 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.

7. Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020": Указ Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

8. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2020 років. URL: <https://moz.gov.ua/strategija>.

9. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Про реформу охорони здоров'я в Україні". URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1338-19>.

10. Цивільний кодекс України: Верховна Рада України; Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

11. Концепція розвитку системи громадського здоров'я: схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249618799>

12. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти: Кабінет Міністрів України; Постанова від 17.09.1996 р. № 1138. Дата оновлення: 30.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF>.

13. Про доступ до публічної інформації: Верховна Рада України; Закон від 13.01.2011 р. № 2939-VI. Дата оновлення: 01.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

14. Про захист персональних даних: Верховна Рада України; Закон від 01.06.2010 р. № 2297-VI // Урядовий кур'єр від 07.07.2010. – № 122.

15. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Дата оновлення:

21.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

16. Про звернення громадян: Закон від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.

17. Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я: Наказ МОЗ від 28.09.2012. Дата оновлення: 02.11. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2001-12>.

18. Про затвердження нормативно-правових документів з питань трансплантації: МОЗ України; Наказ від 25.09.2000 р. № 226. Дата оновлення: 01.11.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0697-00>.

19. Про порядок контролю якості медичної допомоги: наказ МОЗ від 28.09.2012 р. № 752. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1996-12>.

20. Про організацію клініко-експертної оцінки якості надання медичної допомоги та медичного обслуговування: Наказ МОЗ від 05.02.2016 р. № 69. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0285-16>.

21. Про моніторинг клінічних індикаторів якості медичної допомоги: Наказ МОЗ від 11.09.2013 № 795 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1669-13>.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <https://meget.kiev.ua>
3. <https://www.wma.net/publications/world-medical-journal/>.
4. <https://www.who.int/>